

INTERVIEW DE ZORG TRILT OP HAAR GRONDVESTEN, ZIET GON MEVIS VAN CONTOURDETWERN

‘Zorg moet anders, in onze dorpen zie je hoe dat kan’

Miljoenentekorten in de jeugdzorg. Overvolle spreekkamers bij huisartsen. Dit is niet vol te houden, ziet Gon Mevis, directeur van welzijnsorganisatie ContourdeTwern. Met de verkiezingen op komst geeft hij zijn visie op hoe het anders kan.

Hein Eikenaar
Tilburg/Waalwijk

Of hij de verkiezingsprogramma's van de verschillende politieke partijen in de regio Tilburg en Waalwijk al heeft bestudeerd? „Ik heb ze gescand, niet van alle gemeenten van voor tot achter doorgenomen.”

En wat viel u op?

„Dat heel veel politieke partijen het welbevinden van mensen belangrijk vinden: zorg, wonen en leefbaarheid in dorpen en wijken moeten goed zijn.”

Mooi gezegd, maar hoe vertaal je dat naar de praktijk?

„We moeten ons realiseren dat we naar een andere samenleving toe gaan, eentje waarin we veel meer moeten bouwen aan gemeenschappen. We moeten nadenken over de vraag hoe mensen in dorpen, buurten en wijken voor elkaar kunnen gaan zorgen en naar elkaar kunnen omkijken.”

„Want we hebben niet het geld en de menskracht om op deze weg te blijven doorgaan. De zorg is jarenlang georganiseerd rond het individu. Wie een probleem had, ging naar een loket of de huisarts en verwachtte een oplossing. Daar hebben we het geld en de menskracht niet meer voor.”

„Het kan en moet anders. Door goed te luisteren naar inwoners en ruimte te geven aan initiatieven. Want er zit heel veel energie in de samenleving, veel bereidheid om voor elkaar iets te doen.”

Zijn daar voorbeelden van?

„Kijk bijvoorbeeld hoe ontzettend actief het dorpscollectief van be-

▲ Gon Mevis: „Er zit heel veel energie in de samenleving, veel bereidheid om voor elkaar iets te doen.” FOTO JORIS BUIJS/PIX4PROFS

woners in Riel is als het gaat om voor elkaar zorgen. In Hilvarenbeek vormen groepjes van vijftien tot veertig inwoners buurtcirkels. Allemaal mensen die bereid zijn om hun buur te helpen: een boodschapje doen, de hond uitlaten. Dat is booming.”

„En wordt het voor een buurtcirkel iets te zwaar, bijvoorbeeld als ze zien dat iemand niet meer voor zichzelf kan zorgen of erg vergeetachtig wordt, dan kunnen ze terugvallen op ondersteuners die de weg kennen naar professionele hulpverlening.”

Dit zijn dorpen waar de sociale samenhang sowieso sterker is. In de stad lijkt me dat lastiger.

„In steden heeft het inderdaad een andere dimensie, maar het kan zeker. In Tilburg en Waalwijk zijn bijvoorbeeld buurtondersteuners actief. Vijf jaar geleden hadden we er negen in Tilburg, inmiddels zijn het er 23. Vooral in kwetsbare wijken helpen zij bij het opbouwen van netwerken tussen bewoners.”

„Ook daar helpen mensen elkaar met kleine dingen: een boodschap doen, formulieren invullen, gereedschap lenen of samen de buurt schoonhouden. Dat laat zien dat er in de stad veel kracht zit. Je

moet er alleen wat steviger in investeren dan in een dorp. Wijk- en buurtcentra hebben daar een belangrijke rol in.”

En daarmee kunnen we problemen in de zorg oplossen, denkt u?

„Er zijn al jaren miljoenen tekorten in de jeugdzorg. Maar als je alleen aan de achterkant blijft repareren, blijven de problemen terugkomen. Dus zul je als lokale overheid ook moeten durven investe-

Welzijn op recept: je geeft geen medicijn op recept, maar een welzijnsdienst

– Gon Mevis, ContourdeTwern

ren aan de voorkant: in gemeenschappen, jongerenwerk en buurtnetwerken.”

„Op een paar scholen in Tilburg hebben ze kleine ondersteuningsteams, met bijvoorbeeld een kinderwerker, een schoolmaatschappelijk werker en een jeugdzorg-professional.”

„Zij helpen leerkrachten bij so-

ciale problemen die in de klas zichtbaar worden.”

„Zo kun je vroeg signaleren en gezinnen ondersteunen voordat problemen escaleren. Dat geeft rust op school en voorkomt dat kinderen later in zware jeugdzorg terecht komen. Dan hoef je straks aan die achterkant geen jeugdzorg meer bij te plussen.”

„Een ander voorbeeld: ContourdeTwern heeft zes sociale make-lars in dienst. Dat zijn mensen die heel nauw met een huisarts samenwerken.”

„Krijgt die vragen waarvan hij denkt dat de oplossing eigenlijk niet medisch is maar iets anders vraagt, dan kan de huisarts een lijntje leggen naar de sociale make-laar.”

„Die neemt de tijd voor een gesprek met meneer of mevrouw om uit te vinden wat nodig is: misschien is het wel goed om eens naar het buurthuis te gaan. Misschien heeft iemand behoefte aan een wandelmaatje.”

„Zo kun je tot andere oplossingen komen. Ze noemen dit ook wel welzijn op recept: je geeft geen medicijn op recept, maar een welzijnsdienst. Dat betekent minder kosten en het ontlast de huisartsen.”

Denkt u niet dat we te veel op de vrijwilligheid en bereidheid van mensen gaan leunen?

„Nee, dat denk ik niet. Vooral onder de generatie van 65-plussers zie je veel bereidheid. Dat zijn vaak ‘gouden vrijwilligers’. Als zij gezond blijven en goed verbonden zijn met hun omgeving, kunnen zij enorm veel betekenen voor hun buurt.”

„Maar ze willen niet worden gezien als afvoerputje van de zorg, alsof zij het probleem van de zorgkosten moeten oplossen. Daarom is ondersteuning door ons, met hulp van de overheid, zo belangrijk. En daar valt nog veel te winnen.”

Wat vraagt dit uiteindelijk van de politiek?

„Visie en keuzes. Gemeenten kunnen beslissen waar ze het beschikbare geld in investeren. Als je kiest voor investeren in gemeenschappen, sociale netwerken en preventie, kun je op termijn de druk op de zorg verlagen.”

„De middelen zijn er, bij gemeenten én bij zorgverzekeraars en zorgkantoren. Het gaat erom dat je ze anders inzet. Ik denk dat we die uitdaging met elkaar heel goed aankunnen.”